

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหาการวิจัย

การสื่อสารเป็นกระบวนการเกิดขึ้นเป็นปกติวิสัยของคนทุกคน และมีความเกี่ยวข้องไปถึงบุคคลอื่น ตลอดจนถึงสังคมที่แต่ละคนเกี่ยวข้องอยู่ไม่ว่าจะสิ่งใดล้วนต้องอาศัยการสื่อสารเป็นเครื่องมือช่วยให้บรรลุจุดประสงค์ทั้งสิ้น จะเห็นได้จากการที่คนพยายามคิดค้น และพัฒนาวิธีการสื่อสารมาตั้งแต่สมัยโบราณ ทั้งภาษาพูด ภาษาเขียน ตลอดจนเครื่องมือหรือเทคนิควิธีการต่าง ๆ ล้วนเกิดจากความพยายามอย่างสูงของคนต่อเนื่องมาหลายชั่วอายุ หากการสื่อสารไม่มีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งแล้ว เครื่องมือและวิธีการสำหรับการสื่อสารต่าง ๆ เหล่านี้ก็คงไม่เกิดขึ้น และพัฒนามาให้เห็นดังเช่นในปัจจุบัน ในสภาพสังคมที่คนจะต้องเกี่ยวข้องกันมากขึ้นเช่นปัจจุบันการสื่อสารก็ยิ่งมีความสำคัญต่อบุคคลและสังคมมากขึ้น หากคนในสังคมขาดความรู้ความเข้าใจในการสื่อสารไม่สามารถถ่ายทอดความรู้ความคิด หรือทำให้เกิดความเข้าใจระหว่างกันได้ย่อมจะทำให้เกิดปัญหาต่าง ๆ มากมาย ปัญหาที่เกิดขึ้นกับบุคคลและสังคมทุกวันนี้มีอยู่ไม่น้อยที่เป็นสาเหตุมาจากความล้มเหลวของการสื่อสาร

ดังนั้นการสื่อสารจึงมีความสำคัญสำหรับบุคคลและสังคมหลายด้าน คือ ด้านชีวิตประจำวัน ในชีวิตประจำวันหนึ่ง ๆ แต่ละคนจะต้องสื่อสารกับตัวเองและสื่อสารกับผู้อื่นตลอดเวลา นับตั้งแต่เวลาตื่นนอนก็ต้องสื่อสารกับตัวเองและคนอื่นที่อยู่ใกล้ตัว การฟังวิทยุ อ่านหนังสือ ออกจากบ้านไปปฏิบัติภารกิจประจำวันก็ต้องพบปะบุคคลและเหตุการณ์ต่าง ๆ ล้วนแต่เป็นเรื่องที่ต้องทำการสื่อสารอยู่ตลอดเวลา ไม่ในฐานะผู้ส่งสารก็ในฐานะผู้รับสาร หากคนเราขาดความรู้หรือทักษะการสื่อสาร ก็อาจทำให้การปฏิบัติภารกิจประจำวันอาจบกพร่องได้ ด้านสังคม การรวมกลุ่มในสังคมทั้งในระดับครอบครัว ชุมชน จนถึงระดับประเทศจะต้องมีการสื่อสารให้เกิดความเข้าใจร่วมกันในเรื่องต่าง ๆ มีกระบวนการทำให้คนยอมอยู่ในกฎเกณฑ์กติกาของสังคม มีการถ่ายทอดความรู้และทำนุบำรุงศิลปวัฒนธรรม ด้านธุรกิจอุตสาหกรรม เกี่ยวกับการโฆษณาสินค้า การประชาสัมพันธ์ทั้งภายในและภายนอกองค์กร การบริหารจัดการต่อประสานงาน การฝึกอบรมพนักงาน การใช้เครื่องมือเทคโนโลยีการสื่อสาร ฯลฯ กิจกรรมด้านธุรกิจอุตสาหกรรมจะต้องมีการสื่อสารที่ดี จึงจะประสบผลสำเร็จได้ ด้านการเมืองการปกครอง กิจกรรมด้านการเมืองการปกครองจะต้องใช้การสื่อสารทุกชั้นตอน เช่น การประชาสัมพันธ์ผลงานของรัฐบาล การสร้างความเข้าใจกับประชาชนในเรื่องต่าง ๆ การบังคับบัญชาสั่งการ การให้บริการประชาชน การชักชวนให้ปฏิบัติตามระเบียบกฎหมายซึ่งล้วนจะต้องใช้เทคนิควิธีการของการสื่อสารทั้งสิ้น ด้านการเมืองระหว่างประเทศ ซึ่งต้องมีการติดต่อสร้างความสัมพันธ์ในด้านต่าง ๆ เช่น การค้า การทหาร การทำสนธิสัญญา ฯลฯ การมีนักการทูตประจำในประเทศต่าง ๆ ความสัมพันธ์

ระหว่างประเทศในเรื่องต่างๆเหล่านี้ มีความจำเป็นต้องใช้การติดต่อสื่อสารระหว่างกันอยู่เสมอ หากผู้เกี่ยวข้องมีความรู้และทักษะในการสื่อสารเพียงพอ่อมสามารถสร้างความสัมพันธ์ที่ดีต่อกันได้ (ปรมะ สตะเวทิน, 2535, หน้า 8)

ภาษามีความสำคัญและจำเป็นอย่างยิ่งต่อการดำรงชีวิตของมนุษย์ เพราะภาษาเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารระหว่างมนุษย์ มนุษย์คงไม่สามารถรวมกันเป็นสังคมได้ถ้าขาดสื่อสารสำคัญนี้ มนุษย์เป็นสัตว์สังคมมีอาจที่จะอยู่อย่างโดดเดี่ยวตามลำพังได้ต้องติดต่อไปมาหาสู่ต้องอยู่รวมกันเป็นหมู่เหล่า ดังนั้นภาษาที่ใช้จึงเป็นเครื่องมือสื่อสารสำคัญที่ทำให้สามารถรู้เรื่องและเข้าใจกันได้ วรณี โสมประยูร (2542, หน้า 16) ได้กล่าวถึงความสำคัญของภาษาสรุปได้ว่าภาษาเป็นเครื่องมือของสังคม ซึ่งทักษะทางภาษาที่มนุษย์ชาติต่างๆใช้ติดต่อสื่อสารกันก็คือภาษา ศิลปอันได้แก่ การฟัง การอ่าน การพูด และการเขียน มนุษย์อาศัยทักษะทั้ง 4 ประการนี้สร้างเสริมสติปัญญาและความรู้สึกนึกคิดพัฒนาอาชีพและพัฒนาบุคลิกภาพรวมทั้งสิ่งอื่นๆอีกมากให้กับตนเองและสังคม ด้วยเหตุนี้ภาษาจึงมีบทบาทและความสำคัญสำหรับบุคคลของทุกชาติ

ภาษาไทยมีความสำคัญสำหรับคนไทยทุกคนเพราะนอกจากเป็นเครื่องมือในการติดต่อสื่อสารแล้วยังเป็นภาษาประจำชาติ เป็นเอกลักษณ์ที่แสดงถึงความเป็นอันหนึ่งอันเดียวกันของคนในชาติ และยังเป็นมรดกทางวัฒนธรรมอันสำคัญยิ่ง คนไทยทุกคนจึงจำเป็นต้องใช้ภาษาไทยให้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารได้อย่างมีประสิทธิภาพ อีกทั้งจะต้องรักษาให้ดำรงอยู่คู่กับความเป็นเอกราชของชาติไทยตลอดไป ดังพระราชดำรัสพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวภูมิพลอดุลยเดชที่พระราชทานแก่ผู้เข้าประชุมของชุมนุมภาษาไทยความตอนหนึ่งว่า “ภาษาไทยเป็นเครื่องมืออย่างหนึ่งของชาติ ประเทศไทยนั้นมีภาษาไทยของเราเอง ซึ่งต้องหวงแหนเรามีโชคที่มีภาษาของตนเอง ตั้งแต่โบราณกาลจึงสมควรอย่างยิ่งที่จะต้องรักษาไว้” (กระทรวงศึกษาธิการ, 2543, หน้า 1)

ภาษาไทยนอกจากจะใช้เป็นเครื่องมือในการสื่อสารกันในชีวิตประจำวันใช้เป็นภาษาราชการ ใช้ในกิจการงานสำคัญต่างๆแล้ว ภาษาไทยยังมีความสำคัญในการเรียนการสอนทุกระดับชั้น กล่าวคือการเรียนทุกวิชาต้องใช้ภาษาไทยเป็นสื่อ เป็นเครื่องมือแสวงหาความรู้ไม่ว่าจะเป็นการพูดอธิบาย การฟังหรือการอ่านตำราต่างๆ การเรียนการสอนภาษาไทยมิได้มุ่งหวังให้นักเรียนอ่านออกเขียนได้เพียงอย่างเดียว หากมุ่งหวังให้นักเรียนนำความรู้ความสามารถไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้จริง สื่อสารกับผู้อื่นได้อย่างมีประสิทธิภาพและมีประสิทธิภาพใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้กลุ่มสาระการเรียนรู้อื่นๆ และใช้เทคโนโลยีในการสื่อสารได้เป็นอย่างดี รวมทั้งต้องรักษาภาษาไทยไว้ในฐานะที่เป็นสมบัติของชาติด้วย (กรมวิชาการ, 2546, หน้า 21) ดังนั้นผู้ที่มีความสามารถใช้ภาษาไทยได้ดีย่อมมีโอกาสเรียนรู้ได้ดีกว่าคนอื่น

วิชาภาษาไทยเป็นวิชาทักษะซึ่งผู้เรียนต้องได้รับการฝึกฝนให้ใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพทั้ง 4 ทักษะคือ ทักษะการฟัง ทักษะการพูด ทักษะการอ่าน และทักษะการเขียนในบรรดา 4

ทักษะดังกล่าวนั้น การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำเนินชีวิตประจำวัน เพราะปัจจุบันนี้วิทยาการและเทคโนโลยีต่างๆได้เปลี่ยนแปลงเจริญก้าวหน้าอย่างรวดเร็ว ข้อมูลต่างๆในชีวิตประจำวันจะต้องอาศัยการอ่านจึงจะสามารถเข้าใจและสื่อความหมายกันได้ นักการศึกษาของไทยและต่างชาติเห็นพ้องต้องกันว่าการอ่านมีความสำคัญสำหรับนักเรียนเพราะกิจกรรมการเรียนรู้ทุกอย่างประมาณร้อยละ 80 ถึง 90 ต้องอาศัยการอ่านเป็นสำคัญ(บันลือ พฤกษะวัน, 2545, หน้า 4)

การอ่านเป็นทักษะทางภาษาที่สำคัญและจำเป็นมากในการดำรงชีวิตในปัจจุบัน เพราะเป็นยุคข้อมูลข่าวสาร วิทยาการ และเทคโนโลยีต่างๆ เจริญก้าวหน้าไปอย่างรวดเร็ว การติดต่อสื่อสารก็ยิ่งเพิ่มความสำคัญมาก จะต้องอาศัยการอ่านจึงจะเข้าใจและสื่อความกันได้ถูกต้อง แม้จะมีการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดต่อสื่อสารก็ไม่สามารถใช้ทดแทนการอ่านได้ ครั้นกันข้ามคนในยุคนี้กลับต้องอ่านเพิ่มขึ้น ดังนั้นคนเราจึงต้องมีทักษะการอ่านโดยเฉพาะอย่างยิ่งนักเรียนจำเป็นจะต้องมีทักษะการอ่านเพื่อใช้เป็นเครื่องมือในการเรียนรู้แสวงหาความรู้ ประสบการณ์ และนำสิ่งที่ได้เป็นประโยชน์ใช้พัฒนาตนเองและสังคมต่อไป (สำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติ, 2545, หน้า 1)

บันลือ พฤกษะวัน (2534, หน้า 6-7) ได้กล่าวไว้ว่า การอ่านเป็นกิจกรรมที่สำคัญที่สุดในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนในระดับประถมศึกษา การอ่านเป็นหัวใจในการจัดกิจกรรมทั้งหลายในการเรียนของนักเรียนเพราะการอ่านย่อมส่งผลต่อนักเรียนหลายประการ เช่น ช่วยพัฒนาการพูด ถ้านักเรียนอ่านเป็นอ่านมากจะใช้ภาษาได้ถูกต้องเป็นที่ยอมรับในสังคม การอ่านช่วยพัฒนาการเขียนได้ดี การที่เด็กอ่านได้มากย่อมช่วยให้เด็กได้แบบอย่างในการเขียนสื่อความได้ดี นอกจากนี้การอ่านยังเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยพัฒนาความคิด ส่งเสริมให้ผู้เรียนรู้จักใช้กระบวนการคิดอาจนำไปใช้ในการฟัง พูด อ่าน เขียนและหลักภาษาไทยได้ดี สุนันทามันเตรษฐวิทย์ (2545, หน้า 2) ได้ให้ความคิดเห็นเกี่ยวกับการอ่านดังนี้ คือ การอ่านเป็นเครื่องมือสำคัญในการเสาะแสวงหาความรู้ การรู้และใช้วิธีอ่านที่ถูกต้องจึงเป็นสิ่งจำเป็นสำหรับผู้่านทุกคนการรู้จักฝึกฝนการอ่านอย่างสม่ำเสมอจะช่วยให้ผู้อ่านมีพื้นฐานในการอ่านที่ดีซึ่งจะช่วยให้เกิดความชำนาญและมีความรู้กว้างขวางด้วย ดังนั้นการที่นักเรียนจะเป็นผู้อ่านที่ดีจึงขึ้นอยู่กับสภาพแวดล้อมที่ครูเป็นผู้จัดเตรียมให้ อีกทั้งยังต้องผสมผสานกับความสนใจของผู้อ่านเพื่อเป็นแรงจูงใจที่ช่วยให้นักเรียนได้อ่านอย่างสม่ำเสมอ นอกจากนี้ ฉวีวรรณ คูหาภินันท์ (2542, หน้า 3) ได้ให้ความสำคัญเกี่ยวกับการอ่านไว้ว่า การอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมนุษย์ตั้งแต่เล็จนโต การอ่านมีความสำคัญต่อการพัฒนาอาชีพและการศึกษา การอ่านเป็นหัวใจสำคัญในการเรียน การอ่านเป็นสิ่งจำเป็นที่จะต้องฝึกให้มีความชำนาญเพื่อจะได้ประสบการณ์ทำให้เกิดความคิดกว้างขวางและเข้าใจในเรื่องที่อ่านได้อย่างรวดเร็วถูกต้อง และ กรมวิชาการ (2545, หน้า 4) ได้ให้ความสำคัญของการอ่านว่า การอ่านเป็นทักษะสำคัญที่ยอมรับกันว่าเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาหาความรู้ การประกอบอาชีพ การนำไปใช้ในการดำรงชีวิต

การอ่านเป็นเสมือนกุญแจวิเศษที่จะไขไปสู่ความกระจ่างในเรื่องราวเหตุการณ์หรือปัญหามานานประการ การเน้นทักษะที่จะช่วยปรับคนปรับขยายประสบการณ์ ทั้งยังช่วยให้คนสามารถใช้เวลาร่างให้เป็นประโยชน์และสร้างความเพลิดเพลินจากการอ่านอีกด้วย ดังนั้นจึงกล่าวได้ว่าการอ่านมีความสำคัญต่อชีวิตมากกว่าการปลูกฝังนิสัยรักการอ่านย่อมเป็นพื้นฐานของผู้เรียนที่จะแสวงหาความรู้ขั้นสูงขึ้นไป การเรียนการสอนในโรงเรียนนั้นการอ่านมีความสำคัญมากเพราะการเรียนรู้ในวิชาอื่นๆ ก็ต้องอาศัยการอ่านเป็นเครื่องมือในการเรียนรู้

การอ่านจับใจความเป็นทักษะพื้นฐานที่สำคัญ เพราะสามารถช่วยให้บุคคลทั่วไปเข้าใจถึงเรื่องที่อ่าน รับรู้ข่าวสารให้ถูกต้องสำหรับนักเรียนในการเรียนวิชาทุกสาขา ผู้เรียนจะใช้ทักษะในการอ่านจับใจความเป็นเครื่องมือในการแสวงหาความรู้และประสบการณ์ต่างๆ ซึ่งปัจจุบันนี้ การศึกษาย้ายขอบเขตกว้างขึ้นเป็นโอกาสให้ทุกคนได้ศึกษาหาความรู้ตลอดชีวิต ดังนั้นการอ่านจับใจความจึงเป็นทักษะที่จำเป็นในการพัฒนาตนเอง เพื่อก้าวให้ทันยุคข้อมูลข่าวสารหรือยุคโลกาภิวัตน์ เพราะการอ่านจับใจความทำให้ผู้อ่านรู้ข่าวสารความเปลี่ยนแปลงและความก้าวหน้าของโลกตลอดจนทำให้การดำรงชีวิตประจำวันเป็นปกติสุข และมีคุณภาพ สำหรับนักเรียนที่เรียนในชั้นมัธยมศึกษาต้องรักการอ่าน มีเจตคติที่ดีต่อการอ่าน รู้จักเลือกอ่าน แสวงหาความรู้ นำสิ่งที่ได้จากการอ่านพัฒนาความรู้ให้ก้าวหน้าเพื่อประโยชน์ต่อการศึกษาและตนเองได้อย่างดีที่สุด ดังที่ สุกัญญา ศรีสืบสาย (2532, หน้า 28) กล่าวไว้ว่า “การอ่านคือการพัฒนาความรู้ สติปัญญาและจิตใจของบุคคลที่เป็นองค์ประกอบของสังคมความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนขึ้นอยู่กับความสามารถในการอ่านจับใจความ เพราะการอ่านจับใจความเป็นพื้นฐานในการเรียนวิชาอื่น ๆ” เช่นเดียวกับที่ ก่อ สวัสดิพานิชย์ (2533, หน้า 30) กล่าวว่า “การอ่านเป็นเครื่องมือสำหรับแสวงหาความรู้ที่ดีที่สุดนักอ่านที่อ่านเก่ง ๆ จะอ่านหนังสือได้รวดเร็วจับใจความได้ถูกต้องและจับใจความได้มาก” รวมทั้งดวงใจ ไทยอุบุญ และแอนน์ รัตนกร (2535, หน้า 56) กล่าวไว้ว่า “การอ่านจับใจความเป็นการฝึกสมาธิผู้อ่านต้องมีจิตใจจดจ่อในสิ่งที่อ่านจึงจะเข้าใจและสามารถจับใจความได้ ซึ่งจะเป็นประโยชน์แก่การเรียนทุกสาขา” ซึ่งสอดคล้องกับ สนิท ดังทวี (2536, หน้า 104) ที่กล่าวถึงความสำคัญของการอ่านจับใจความไว้ว่า “ผู้ที่สามารถจับใจความจากข้อความหรือเรื่องราวที่อ่านได้นั้นย่อมให้คุณประโยชน์อย่างยิ่งในการแสวงหาความรู้เฉพาะอย่างยิ่งผู้ที่อยู่ในวัยศึกษาเล่าเรียน” จึงควรส่งเสริมให้นักเรียนได้อ่านจับใจความอย่างต่อเนื่องและจัดการเรียนการสอนให้นักเรียนได้ฝึกฝน

โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตราภาพที่ 132) เป็นโรงเรียนขนาดเล็กตั้งอยู่ในพื้นที่หมู่ 7 บ้านโพธิ์ ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เขตพื้นที่การศึกษาสระบุรีเขต 1 มีเด็กจาก บ้านโพธิ์ หมู่ 7, หมู่ 14 เข้ารับการศึกษา โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ เปิดทำการสอนตั้งแต่ระดับก่อนประถมศึกษาถึงระดับประถมศึกษา มีนักเรียนทั้งหมด 46 คน นักเรียนชาย 24 คน นักเรียนหญิง 22 คน โรงเรียนมีเนื้อที่ประมาณ 2 ไร่ 10 ตารางวา วิธีการบริหารจัดการแบ่งการบริหารงานเป็น 5 กลุ่มงาน

กลุ่มบริหารงาน วิชาการกลุ่มบริหารกิจกรรมนักเรียน กลุ่มบริหารงานงบประมาณ กลุ่มบริหารงานบุคลากร กลุ่มบริหารทั่วไป ยึดหลักการบริหารแบบมีส่วนร่วมจากทุกฝ่ายร่วมคิดร่วมปฏิบัติด้วยกัน วิสัยทัศน์จัดการศึกษาให้ได้มาตรฐานมุ่งให้นักเรียนเป็นคนดี คนเก่ง อยู่ในสังคมอย่างมีความสุข อนุรักษ์ความเป็นไทย และความเป็นสากล พัฒนาสิ่งแวดล้อม ใช้นวัตกรรมเทคโนโลยีเป็นเครื่องมือในการบริหารจัดการเรียนรู้การบริหารแบบมีส่วนร่วม สภาพบริบทชุมชนรอบโรงเรียน มีลักษณะเป็นชุมชนเกษตรกรรมอยู่กระจัดกระจายเป็นกลุ่ม โรงเรียนตั้งอยู่ติดกับบริเวณวัด บ้านโพธิ์มีประชากรประมาณ 1,200 คน ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพทางการเกษตร ได้แก่ ทำไร่ เลี้ยงวัว รับจ้างตามโรงงานต่างๆ และค้าขายบางส่วน นับถือศาสนาพุทธเป็นส่วนใหญ่ ประเพณีศิลปวัฒนธรรมท้องถิ่นที่เป็นที่รู้จักโดยทั่วไปคือประเพณีไทยทั่วไป เนื้อที่ซึ่งสอยในโรงเรียนมีน้อยแต่อยู่ติดกับวัด การดำเนินกิจกรรมของโรงเรียนกับวัดจึงมีความผูกพันกันคณะกรรมการวัดและคณะกรรมการสถานศึกษาส่วนมากเป็นคณะกรรมการชุดเดียวกัน หากวัดหรือโรงเรียนจัดกิจกรรมจะดำเนินการร่วมกันเสมอๆ ประชากรส่วนใหญ่เอื้ออาหารซึ่งกันและกัน

โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) พบปัญหาในด้านทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 เช่น การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า และการอ่านจับใจความสำคัญที่สุดของเรื่อง จากการที่นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 ตอบคำถามแบบทดสอบที่เป็นอัตนัยที่จัดทำโดยฝ่ายวิชาการของโรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) การศึกษา 2550 พบว่านักเรียนมีปัญหาในการอ่านจับใจความ คืออ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าเรื่องไม่ได้ อ่านจับใจความสำคัญที่สุดของเรื่องไม่ได้ ซึ่งเป็นปัญหาเบื้องต้น และเป็นพื้นฐานสำคัญในการเรียน เพราะความสามารถทางการอ่านต่ำจะส่งผลต่อการเรียนวิชาต่างๆ หรือทำให้ล้มเหลวและยังเกิดความเบื่อหน่ายวิตกกังวลหรือเกิดความท้อถอยไม่ยอมอ่านอีกต่อไป นอกจากนี้ยังทำให้ผู้เรียนขาดความสามารถในการแสวงหาความรู้ความบันเทิง ขาดความสามารถในการติดต่อสื่อสารกับผู้อื่น ความสามารถในการอ่านจึงเป็นความสามารถพื้นฐานที่สำคัญยิ่งต่อการประสบความสำเร็จในการเรียนของนักเรียนการแก้ปัญหาจึงจำเป็นต้องอาศัยการฝึกเพื่อพัฒนาให้เกิดทักษะในการอ่านจับใจความ

ดังนั้น จึงมีความจำเป็นต้องพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ โดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมมาเป็นแนวทางในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ผู้วิจัยจึงมีความตั้งใจที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความขึ้นเพื่อฝึกทักษะการอ่านจับใจความขึ้นพื้นฐานสำหรับเป็นพื้นฐานในการเรียนระดับที่สูงขึ้น และเพื่อการปรับปรุงการสอนการอ่านจับใจความในระดับประถมศึกษาให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้นโดยผู้ที่เกี่ยวข้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาการอ่านจับใจความของเด็กนักเรียนด้วยวิธีการหนึ่งที่จะช่วยแก้ปัญหาได้

คำถามการวิจัย

1. สภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอ พระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี เป็นอย่างไร
2. แนวทางและวิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการอ่าน จับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี คืออะไร
3. จะสามารถพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี ได้อย่างไร

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาสภาพปัจจุบันปัญหา และความต้องการการพัฒนาทักษะอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
2. เพื่อแสวงหาแนวทาง วิธีการพัฒนา และดัชนีชี้วัดความสำเร็จในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
3. เพื่อพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี

ขอบเขตการวิจัย

1. ขอบเขตพื้นที่
โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี
2. ขอบเขตประชากร
 - 2.1 ผู้มีส่วนสำคัญในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ได้แก่ นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี จำนวน 9 คน
 - 2.2 ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ได้แก่

2.2.1 ผู้อำนวยการโรงเรียน	จำนวน 1 คน
2.2.2 ครูผู้สอนภาษาไทย	จำนวน 2 คน

2.2.3 ผู้ปกครองนักเรียน	จำนวน 2 คน
2.2.4 คณะกรรมการสถานศึกษา	จำนวน 2 คน
2.2.5 ผู้นำท้องถิ่น	จำนวน 2 คน
2.2.6 ผู้เชี่ยวชาญด้านการอ่านจับใจความ	จำนวน 2 คน

3. ขอบเขตเนื้อหา

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความ ของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ปิดกรอบการวิจัยดังนี้

3.1 การอ่านจับใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้า

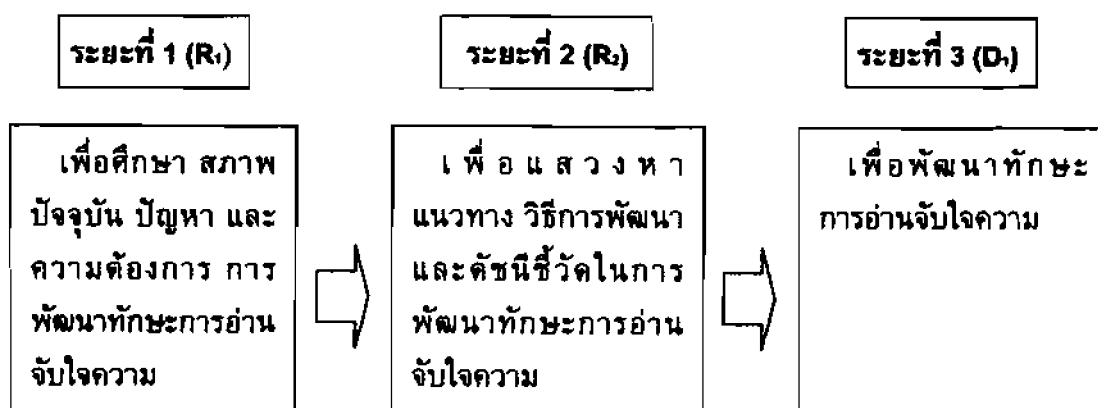
3.2 การอ่านจับใจความสำคัญที่สุดของเรื่อง

4. ขอบเขตระยะเวลา คือ 1 พฤศจิกายน 2550 – 10 ตุลาคม 2551

วิธีดำเนินการวิจัย

การพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี ครั้งนี้เป็น การพัฒนาการเรียนรู้ที่ตั้งอยู่บนพื้นฐานที่เชื่อมั่นว่าผู้มีส่วนสำคัญ และผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ตำบลห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธรบาท จังหวัดสระบุรี มีศักยภาพเพียงพอที่จะพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความถ้าได้รับวิธีฝึกอย่างเหมาะสม

ดังนั้นในการวิจัยครั้งนี้จึงเป็นการวิจัยและพัฒนาโดยใช้การวิจัยเชิงปฏิบัติการแบบมีส่วนร่วมอย่างสำคัญจากผู้ที่มีส่วนเกี่ยวข้องทุกฝ่ายในทุกขั้นตอนของการวิจัยและพัฒนาโดยกำหนดการไว้ 3 ระยะต่อเนื่องกัน

ภาพ 1 กรอบแนวคิดการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132)

นิยามศัพท์เฉพาะที่ใช้ในการวิจัย

การอ่านจับใจความ หมายถึง การอ่านของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 132) ที่สามารถจำแนกใจความสำคัญในแต่ละย่อหน้าและใจความสำคัญที่สุดของเรื่องเพื่อบอกแก่นเรื่องได้ถูกต้อง

การอ่านจับใจความสำคัญย่อหน้า หมายถึง การอ่านจับประเด็นสำคัญในแต่ละย่อหน้าที่ปรากฏอยู่ในประโยคใดประโยคหนึ่ง หรือในหลายประโยครวมกันได้ถูกต้อง

การอ่านจับใจความสำคัญที่สุดของเรื่อง หมายถึง การอ่านแนวคิดหรือแก่นเรื่องที่เป็นสาระสำคัญที่สุดของเรื่อง

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการวิจัย

1. นักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 5 โรงเรียนวัดบ้านโพธิ์ (มิตรภาพที่ 123) ตำบล ห้วยป่าหวาย อำเภอพระพุทธบาท จังหวัดสระบุรี มีการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความได้ เพื่อให้การพัฒนาการเรียนรู้อ่านดีขึ้น
2. นักเรียนและผู้มีส่วนร่วมสามารถกำหนดปัญหา และแนวทางการแก้ปัญหาของการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ
3. สามารถนำการพัฒนาทักษะการอ่านจับใจความไปถ่ายโอนยุทธศาสตร์ไปยังโรงเรียนที่มีบริบทใกล้เคียงกันได้